Razem po polsku

PO SZKOLE
MAPA CZASU WOLNEGO

Scenariusz zajęć dla dzieci w wieku szkolnym (6–10 lat)

Autorka: Sandra Walecka

Opracowanie graficzne: Monika Lewandowska

STOWARZYSZENIE PORADNIA POLONIJNA

Polska na czasie

INSTYTUT ROZWOJU JĘZYKA POLSKIEGO

Sfinansowano przez
Instytut Rozwoju Języka Polskiego
ze środków budżetu państwa

Dlaczego warto poruszyć ten temat?

Codzienne życie jest dobrym punktem wyjścia do poznawania rówieśników z innych krajów. Rozmowa o tym, co dzieci robią po szkole, gdzie spędzają czas i co sprawia im przyjemność, pozwala odkryć wspólne zainteresowania, a także zauważyć różnice wynikające z miejsca zamieszkania, zwyczajów rodzinnych czy dostępnych możliwości.

Współpraca między szkołami polonijnymi daje dzieciom konkretny powód do używania języka polskiego. Przygotowane wypowiedzi mają konkretnych odbiorców: koleżanki i kolegów z innej szkoły. Dzieci ćwiczą opisywanie codziennych czynności, wyrażanie upodobań, zadawanie pytań i uważne słuchanie odpowiedzi.

Efektem projektu jest wspólna wirtualna wystawa „Po szkole”, prezentująca rysunki, krótkie opisy i nagrania uczniów z obu szkół. Pozwala ona zobaczyć, że dzieci mówiące po polsku mieszkają w różnych miejscach, mają różne doświadczenia, ale wiele je również łączy.

Jakie materiały są potrzebne, by przygotować zajęcia?

Do przygotowania zajęć potrzebne będą mapa świata lub globus, kartki, kredki, flamastry oraz wydrukowane karty pracy (Załączniki nr 1 i 2). Przydadzą się także obrazki przedstawiające różne sposoby spędzania czasu wolnego, duży arkusz papieru i karteczki samoprzylepne.

Do przygotowania nagrań i wymiany materiałów między szkołami potrzebny będzie telefon lub komputer. Wystawę można stworzyć w formie wspólnej prezentacji, w której każde dziecko otrzyma miejsce na swoją ilustrację, opis i ewentualne nagranie głosowe.

Przed rozpoczęciem projektu nawiąż kontakt ze szkołą polonijną w innym stanie lub w innym kraju. Ustalcie termin wymiany prac, sposób przygotowania wystawy oraz termin przesłania pytań i odpowiedzi. Sposób udostępniania prac i nagrań uzgodnijcie zgodnie z zasadami obu szkół i zgodami rodziców. W materiałach wystarczą imiona dzieci i nazwy krajów; ilustracje oraz nagrania głosowe pozwalają opowiedzieć o sobie bez pokazywania twarzy.

Organizacja

Zaplanuj dwa główne spotkania. Kroki 1–5 przeprowadź podczas pierwszego spotkania, a kroki 6–8 po otrzymaniu prac ze szkoły partnerskiej. Po wymianie pytań i odpowiedzi wróćcie do wystawy na krótko podczas kolejnych zajęć.

Krok 1. Co dzieje się, kiedy kończą się lekcje?

Narysuj na tablicy szkołę i wychodzącą z niej postać. Zapytaj dzieci: „Lekcje się skończyły. Co może wydarzyć się dalej?”

Zapisuj odpowiedzi lub układaj wokół postaci obrazki przedstawiające różne aktywności. Uwzględnij zarówno zajęcia dodatkowe, jak i zwyczajne sytuacje: powrót do domu, obiad, odpoczynek, zabawę z rodzeństwem, czytanie, spacer, odrabianie lekcji czy pomaganie w domu.

Następnie zapytaj: „Czy wszystko, co robimy po szkole, jest czasem wolnym? Które rzeczy musimy zrobić, a które wybieramy sami?”

Porozmawiajcie krótko o tym, że popołudnie może obejmować obowiązki, odpoczynek i przyjemności. Powiedz dzieciom, że w projekcie pokażą rówieśnikom ze szkoły partnerskiej, jak wygląda ich życie po lekcjach.

Podpowiedź

Podkreśl, że każde popołudnie może być ciekawe dla odbiorcy. Nie trzeba chodzić na wiele zajęć ani mieć niezwykłego hobby, aby mieć o czym opowiedzieć.

Krok 2. Skąd są dzieci, z którymi nawiążemy kontakt?

Pokaż na mapie miejsca, w których znajdują się wasza szkoła i szkoła partnerska. Jeśli szkoły działają w różnych krajach, wskaż oba kraje. Jeśli w tym samym, zaznacz odpowiednie miasta lub regiony. Przedstaw krótką wiadomość od drugiej grupy lub opowiedz, kto będzie uczestniczył w projekcie. Powiedz: „Przygotujemy wystawę o naszym życiu po szkole. Dzieci z drugiej szkoły zrobią to samo. Dzięki temu poznamy ich zainteresowania i zobaczymy, jak wyglądają ich popołudnia”.

Zapytaj uczniów, czego chcieliby się dowiedzieć o nowych znajomych. Zapisz ich pytania, aby wrócić do nich po obejrzeniu wystawy.

Podpowiedź

Mogą pojawić się pytania: „Czy jeżdżą na rowerach?”, „W co grają?”, „Czy mają dużo czasu na zabawę?”, „Gdzie spotykają się z kolegami?”.

Krok 3. Moje popołudnie w czterech obrazkach

Rozdaj dzieciom kartę „Moje popołudnie”, podzieloną na cztery pola (Załącznik nr 1). Poproś, aby wybrały zwykły dzień szkolny i przedstawiły, co robią po zakończeniu lekcji. W każdym polu mogą narysować jedną czynność i napisać zdanie.

Kiedy prace będą gotowe, poproś dzieci, aby opowiedziały o swoim popołudniu w parach. Osoba słuchająca zadaje jedno pytanie dotyczące usłyszanej historii.

Krok 4. To lubię najbardziej!

Rozdaj dzieciom kartę „To lubię najbardziej!” (Załącznik nr 2). Poproś, aby spośród przedstawionych aktywności wybrały jedną, o której chciałyby opowiedzieć więcej. Może to być hobby, ulubiona zabawa, sposób odpoczynku albo czas spędzany z bliską osobą.

Zachęć je do przygotowania opisu z pomocą pytań:

- Co lubisz robić w wolnym czasie?
- Gdzie to robisz?
- Z kim spędzasz wtedy czas?
- Jakich przedmiotów potrzebujesz?
- Co dokładnie robisz?
- Dlaczego to lubisz?

Zwróć uwagę, że odbiorca może nie znać danej gry, miejsca czy aktywności. Warto więc wyjaśnić, co dokładnie dziecko robi.

Przykład:

„Po szkole lubię jeździć na hulajnodze. Zwykle jeżdżę z tatą do pobliskiego parku. W parku jest szeroka ścieżka i niewielka górka. Najbardziej lubię z niej zjeżdżać. Kiedy pada deszcz, zostaję w domu i buduję z klocków”.

Krok 5. Przygotowujemy naszą część wystawy

Każde dziecko przygotowuje pracę, która trafi do wspólnej prezentacji. Praca powinna zawierać ilustrację i krótki opis wybranej aktywności. Można także dołączyć nagranie głosowe trwające od 30 do 60 sekund.

Zaproponuj tytuły, które pomogą dzieciom uporządkować wypowiedź, np. „Moje popołudnie”, „Na boisku”, „Z moim psem”, „Kiedy mam chwilę dla siebie”, „Buduję własne światy”.

Na końcu każdej pracy dziecko umieszcza jedno pytanie do odbiorców, na przykład: „Czy też lubicie budować z klocków?”, „W jakie gry gracie z rodziną?”, „Co robicie, kiedy pada deszcz?”.

Przed wysłaniem obejrzyjcie prace razem. Sprawdźcie, czy można zrozumieć, co autor lubi robić i na czym polega jego ulubiona aktywność. Następnie prześlij materiały szkole partnerskiej.

Podpowiedź

Dzieci w wieku 6–7 lat mogą przygotować dwa lub trzy zdania albo wypowiedź ustną zapisaną przez nauczyciela. Starszym zaproponuj od pięciu do ośmiu zdań.

Krok 6. Zaglądamy do świata naszych rówieśników

Po otrzymaniu prac drugiej grupy obejrzyjcie wspólną wystawę. Zatrzymuj się przy poszczególnych materiałach, aby dzieci mogły przeczytać opisy lub wysłuchać nagrań.

Poproś, aby podczas oglądania każde dziecko znalazło:

- jedną osobę, z którą ma wspólne zainteresowanie;
- jedną aktywność, którą chciałoby wypróbować;
- jedną rzecz, o którą chciałoby zapytać.

Następnie porozmawiajcie o odkryciach. Zachęcaj dzieci do odwoływania się do konkretnych prac:

- „Tak jak... lubię...”
- „Zainteresowało mnie...”
- „Chcę dowiedzieć się, jak...”

Podpowiedź

Jeśli kilkoro dzieci opisuje podobną aktywność, przyjrzyjcie się szczegółom. Mogą lubić ten sam sport, ale trenować w innych miejscach albo bawić się według różnych zasad.

Krok 7. Pytamy i odpowiadamy

Wróćcie do pytań zamieszczonych w pracach. Przygotujcie odpowiedzi dla szkoły partnerskiej: pisemne, rysunkowe lub nagrane.

Następnie każde dziecko wybiera jedną pracę i formułuje pytanie do jej autora. Pomóż dzieciom zadawać pytania odnoszące się do opisu, na przykład: „Napisałeś, że budujesz z klocków. Co ostatnio zbudowałeś?”, „Opowiedziałaś o zajęciach tanecznych. Jaki taniec najbardziej lubisz?”, „Narysowałeś park. Co lubisz tam robić?”.

Nauczyciele wymieniają pytania między grupami, a otrzymane odpowiedzi dołączają do wystawy. Przeczytajcie je lub wysłuchajcie podczas kolejnych zajęć.

Podpowiedź

Zadbajcie o to, aby każda praca otrzymała pytanie lub życzliwy komentarz. Dzięki temu każde dziecko doświadczy, że ktoś zainteresował się jego opowieścią.

Krok 8. Co nas łączy?

Na dużym arkuszu przygotuj trzy pola: „Lubimy podobne rzeczy”, „Poznaliśmy coś nowego” i „Chcemy jeszcze zapytać”.

Poproś dzieci, aby uzupełniły je rysunkami, słowami lub krótkimi zdaniami. Wspólnie przyjrzyjcie się temu, co odkryły dzięki wymianie.

Zapytaj:

- „Co pomogło nam lepiej poznać dzieci z drugiej szkoły?”
- „O czym jeszcze moglibyśmy im opowiedzieć?”
- „Jakie wspólne działanie moglibyśmy teraz zaplanować?”

Na zakończenie przygotujcie wiadomość z podziękowaniem za udział w projekcie i prześlijcie ją drugiej grupie wraz ze zdjęciem wspólnego podsumowania.

Podpowiedź

Wystawę można rozszerzyć o kolejne tematy, np. „Nasze weekendy”, „Ulubione miejsca w naszej okolicy” lub „Co robimy zimą?”. Wybór następnego tematu warto pozostawić dzieciom.

Załącznik nr 1

Moje popołudnie

Pokaż w czterech obrazkach, co robisz po lekcjach w zwykły dzień szkolny. Pod każdym rysunkiem możesz napisać zdanie.
Imię: _____

1.

_____

_____

2.

_____

_____

3.

_____

_____

4.

_____

_____

Załącznik nr 2

To lubię najbardziej!

Narysuj wybraną aktywność. Opowiedz lub napisz, co robisz, gdzie i z kim, czego potrzebujesz i dlaczego to lubisz.
Imię: _____

Mój opis

Moje pytanie do was

Materiały dodatkowe

Co robię po szkole?

Wytnij karty. Możesz wykorzystać je podczas rozmowy w kroku 1.

Wracam do domu

Jem obiad

Odpoczywam

Bawię się z rodzeństwem

Materiały dodatkowe

Co robię po szkole?

Wytnij karty. Możesz wykorzystać je podczas rozmowy w kroku 1.

Czytam

Spaceruję z psem

Odrabiam lekcje

Pomagam w domu

Materiały dodatkowe

Co robię po szkole?

Wytnij karty. Możesz wykorzystać je podczas rozmowy w kroku 1.

Jeżdżę na hulajnodze

Gram w piłkę

Rysuję

Buduję z klocków